

Posudek na diplomovou práci Jevgenije Kargina
**Rusko v kontextu globalizace: specifika historického vývoje a alternativní
modely rozvoje podle A.S.Panarina**

Předkládaná magisterská práce Jevgenije Kargina se zabývá rozborem vědeckého odkazu současného ruského filosofa A.S.Panarina. V centru pozornosti se nachází postavení Ruska v současných globalizačních a kulturně-civilizačních procesech. Práce se skládá ze tří hlavních částí resp. kapitol (*Panarinova kritika globalizace*, „*Revoluce vědomí*“, *Rusko v kontextu globalizace*) a dalších podkapitol.

Předem musím poznamenat, že téma je velice aktuální a dokonce ožehavé, protože filosofie Panarina si činí nárok na to, aby poskytla Rusku odpověď v jeho postsovětském hledání nové identity a národní ideje. Panarinova teorie je uceleným souhrnem představ o tom, co je Rusko a jaké místo má mít v současném světě. Ideologie Panarina je natolik soběstačná, že může být použita (a do velké míry se používá) jako nová národní idea a identita Ruska v současnosti (jde především o Panarinovo euroasijství, cestu pravoslavné civilizace, zvláštní cestu rozvoje apod.). Kromě toho, filosofie Panarina obsahuje odpovědi na mnohé palčivé a zdánlivě ne-filosofické otázky (např., současná priorita konzumní společnosti, nerovnoměrnost hospodářského rozvoje východních a západních zemí, ekologické problémy apod.). Právě tyto důvody znamenají velkou aktualitu podobného badání, byť provedeného pouze v rámci magisterské práce. Daná magisterská práce je však velice důkladná a proto ob stojí i přísnějším nárokům na tento žánr práce.

V první kapitole diplomové práce *Panarinova kritika globalizace* se rozebírá Panarinovo trojí pojetí globalizace, nově vzniklá společenská třída „buržoazie“, pojetí modernity a spojené s tím vším vznik a rozvoj konzumní společnosti.

Druhá část práce se věnuje rozboru pojetí „*Revoluce vědomí*“, které zahrnuje kromě jiného analýzu Panarinových úvah o tzv. „faustovské kultuře“ západní společnosti. Samy o sobě tyto úvahy jsou velice diskutabilní a byly by zajímavým středem pozornosti i v každé dnešní debatě. Jde o to, že Panarin dává západu za vinu technický vztah k přírodě jako k souboru „neživých těl“ a s tím spojené převálcování přírody průmyslem. Zajímavé je, že první podněty k ekologickému způsobu života (racionální výroba apod.), které paradoxně přichází ze Západu, jenž není dle Panarina schopný si s tímto problémem poradit, připisuje filosof impulsům z Východu (konkrétně ropné krizi 70. let minulého století).

Nakonec třetí kapitola *Rusko v kontextu globalizace* se věnuje dnešnímu postavení Ruska a s tím spojeným společenským a jiným aktuálním problémům (vyjadřuje se, např., k transformaci struktury vlády v sovětském a postsovětském Rusku apod.). Hlavní důraz autor práce však klade na rozbor Panarinova pojetí civilizační cesty Ruska. Zajímavý je rovněž rozbor klíčových mezníků ruských dějin, který v rámci své práce provedl Jevgenij Kargin.

Zajímavý a inspirativní je přesah kulturně-filosofické roviny do roviny současného politického dění v Rusku resp. postsovětském bloku. Práce ještě jednou dokazuje, že mezi kulturně-historickým, filosofickým bádáním a politickým děním existuje těsné spojení, kdy např. politické motivace sahají pro svou podporu a vyšší odůvodnění do historicko-filosofických rovin argumentace, a to nezávislé na existujícím politickém režimu (tyto argumenty používalo české národní hnutí a mladá republika, sovětské ideologové anebo současní politikové).

Magisterskou práci považuji za práci splňující všechny předpoklady a vhodnou pro finální obhajobu s předběžným hodnocením „**Výborně**“.

V Praze 1. června 2016

Alena Marková, Ph.D.